

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M.H.**, zastoupený Mgr. Bernardem Urbanem, advokátem, se sídlem nám. J. M. Marků 48, Lanškrounu, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 6. 2004, č. j. 15 Az 609/2003 - 19, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 4. 2. 2003, č. j. OAM-3032/VL-10-C10-2002, rozhodl žalovaný tak, že z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se azyl neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Své rozhodnutí žalovaný opřel o zjištění, že důvodem odchodu žalobce ze země původu byly jeho rodinné a ekonomické potíže vyplývající z jeho nezaměstnanosti a celkové hospodářské situace v zemi. Důvodem podání žádosti o udělení azylu pak byla snaha o legalizaci pobytu po vydání správního vyhoštění.

V podané žalobě žalobce napadl citované rozhodnutí v celém jeho rozsahu s tím, že žalovaný nesprávně posoudil skutkový stav věci a vydal rozhodnutí, které žalobce považoval za nesprávné. Dále uvedl, že byl zemi původu nucen opustit v důsledku mimořádně tíživých životních okolností. Je si vědom toho, že důvody, pro něž požádal o azyl, neodpovídají zcela přesně podmínkám stanoveným v § 12 azylového zákona. Na krajský soud se obrátil s žádostí o posouzení možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 25. 6. 2004, č. j. 15 Az 609/2003 - 19, žalobu zamítl, když konstatoval, že žalobce nemá důvody k udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný proto na základě náležitě zjištěného skutkového stavu a v souladu s ustanovením § 12 zákona o azylu rozhodl zákonným způsobem o neudělení azylu. Žalobce podle názoru krajského soudu nesplňuje ani podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 13 odst. 1, 2 zákona o azylu (za účelem sloučení rodiny azylanta). Podle rozhodnutí žalovaného v rámci jeho správního uvážení nemá ani důvody k udělení azylu ve smyslu § 14 téhož zákona (tzv. humanitárního azylu), přičemž rozsah správního uvážení nepřísluší soudu přezkoumávat, tím méně pak rozhodovat o tomto azylu přímo. Krajský soud se rovněž ztotožnil se způsobem, jakým žalovaný vyhodnotil důvody překážek vycestování.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel poukázal především na to, že stěžejním důvodem jeho žádosti o udělení azylu nejsou ekonomické důvody, nýbrž mimořádně tíživé životní okolnosti, v jejichž důsledku se dostal do takřka bezvýchodné situace. Stěžovatel se proto domnívá, že důvody pro udělení azylu jsou v jeho případě dány, a to minimálně dle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti neboť má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný neudělil stěžovateli azyl proto, že při pohovoru uváděl pouze ekonomické důvody. Ani mimořádně tíživá, ničím však nedoložená, životní situace není důvodem pro udělení azylu, a to ani podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku

- takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 14. 6. 2002 podal žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že Rumunsko naposledy opustil dne 31. 1. 2002 z ekonomických důvodů. Upřesnil, že do ČR vyjížděl za prací pravidelně od roku 1997 do roku 2001, v zemi původu nemohl sehnat stálé zaměstnání a měl existenční problémy. Dále uvedl, že měl rodinné spory se svými rodiči, kteří jej vyhnali z domova a on neměl bydlení. O azyl žádá z důvodu legalizace pobytu. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatel uvedl, že zemi původu opustil z rodinných a ekonomických důvodů. Vypověděl, že měl problémy s rodiči, kteří se o něho nestarali, a proto žil u babičky. Ta však v roce 2001 zemřela a on zůstal sám. Stěžovatel dále uvedl, že po skončení školy nemohl sehnat v Rumunsku stálé zaměstnání, a tak od roku 1997 vyjížděl do ČR za příležitostnou prací a výdělkem. Po smrti své příbuzné se již neměl kam vracet, proto v roce 2002 zůstal v ČR a povolení k pobytu si prodlužoval výjezdy do sousedních zemí, kde si obstarával nová vstupní víza. Dne 17. 5. 2002 byl jmenovaný zadržen Policií ČR a bylo mu vydáno správní vyhoštění. Stěžovatel se nechtěl tomuto rozhodnutí podřídit a teprve po měsíci vstoupil do azylového řízení. V zemi původu neměl žádné potíže s policií ani jinými státními orgány.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V daném případě Nejvyšší správní soud konstatuje, že žadatel neuvedl žádné skutečnosti, jež by svědčily o tom, že je v Rumunsku ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu pronásledován či je u něho dána důvodná obava z takového pronásledování. Soud nezpochybňuje, že stěžovatel se ve své vlasti mohl nacházet ve složité životní situaci, která ho vedla k odchodu z Rumunska a touze zůstat a pracovat v České republice. Stejně tak je pochopitelná jeho snaha zlegalizovat zde svůj pobyt poté, co obdržel správní vyhoštění.Tyto důvody však nelze subsumovat pod důvody uvedené v ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, jež by udělení azylu umožňovaly. Účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí důvodnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení politického nebo náboženského, pro které je v zemi, jehož občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodů příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině. Takové skutečnosti v souzené věci prokázány nebyly, ostatně stěžovatel na takové skutečnosti ani nepoukazoval.

K otázce aplikace ustanovení § 14 zákona o azylu zdejší soud uvádí, že posuzování podmínek pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu spadá do diskreční pravomoci žalovaného a jeho smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Nejvyšší správní soud proto neshledal v tomto směru ze strany žalovaného žádné pochybení.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a rovněž zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. září 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu